యుద్ధకాండ

నాలుగు రోడ్ల కూడలి లోంచీ కుడివైపుకు తిరుగుతున్న ఆటోకేసి విసుగ్గా చూస్తూ "యిటు కాదు. మేం యిందిరానగర్‌కెళ్ళాలి. లెఫ్ట్‌కు తిప్పు" అంటూ కేకేసింది సవిత.

మెడను ప్రశ్నార్థక చిహ్నంలా వెనక్కు తిప్పిన డ్రైవరును పట్టించుకోకుండా "మేం సంజీవయ్యనగర్‌కే వెళ్తున్నాం. ముందుకు పోనీ" అన్నాడు సారథి.

సవిత భర్తవైపు విస్మయంగా చూసింది. అలసిపోయిన అతడి ముఖంలో చిదుముడి పాటు స్పష్టంగానే కనబడుతోంది. యెండి వడలిపోయిన ఖర్జూ రాల్లా వెలవెలబోతున్న కళ్లనూ, వాటిపైన బొమ ముడిపడిన కనుబొమలనూ అతడి కళ్ళజోడు దాచిపెట్టలేకపోతోంది. నాలుగైదు తెల్లవెంట్రుకలుగూడా వున్న అతడి మీసాల కుదుళ్ళలో చిరుచెమట పొటమరిస్తోంది. అతడి పాదాల దగ్గరి సూట్‌కేసును మరోసారి చూస్తూ "యేదైనా అర్జెంటు ప్రయాణమా?" అని అడిగింది ఆమె.

"మీ స్కూలు టెలిఫోను పాడయిందా? మార్నింగ్‌నుంచీ యెన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా పలకడం లేదు". ఆమె మాటలు వినబడనట్టుగా తన ప్రశ్నను సంధించాడు సారథి.

"ఆ కాలనీలో యెక్కడో డ్రైనేజీ కోసమని తవ్వేశారు. ఆ పక్క లైన్లనీ డెడ్ అయ్యాయి" అంటూ ఆటోలో అటువైపు కూర్చున్న పద్నాలుగేళ్ళ కుర్రాడ్ని చూసి నవ్వుతూ పలకరించడానికి ప్రయత్నించిందామె. పుస్తకాలనన్నింటినీ లోపల దాచుకోలేక పిగిలి పోయేలా వున్న పెద్ద సంచిని వొడిలో పెట్టుకుని కూర్చున్న ఆ కుర్రాడు మాత్రం తన చూపుల్ని యేదో కనిపించని కొక్కానికి తగిలించినట్టుగా గాలిలోకే చూస్తున్నాడు. "బబ్లూను యింట్లో వదలిపెట్టి వచ్చేయకపోయారా? టేబుల్ పైన వాడికోసం టిఫెను పెట్టాను. మధ్యాహ్నం యేం తిన్నాడో యేమో?" అందామె భర్తవైపు ముఖం చిట్లించుకుని చూస్తూ.

కళ్ళజోడులోంచీ చూస్తున్న సారథి చూపులు గాలిలో ఆధారం దొరకనట్టుగా తత్తళిస్తున్నాయి. గట్టిగా బిగుసుకుంటున్న అతడి పిడికిళ్ళు అతడేదో వుద్వేగంలో వున్నట్టుగా

చెబుతున్నాయి. తుపానులో వూగిపోయే చిగురాకుల్లా అతడి పెదవులు రెండూ వణుకుతున్నాయి.

"బబ్లూను ట్యూషన్లో వదిలిపెట్టాల్సిన టయమయ్యింది" అందామె పెద్దగా నిట్టూరుస్తూ.

"వీడ్ని ట్యూషన్లో వదిలిపెట్టడానికే సంజీవయ్యనగర్ కెళ్తున్నాం" అన్నాడు సారధి. ముక్తసరిగా.

బబ్లూనూ, సారథినీ మార్చిమార్చీ చూశాక సవిత "యిందిరా నగర్ ట్యూషను మార్చేస్తున్నారా?" అని అడిగింది.

కాస్సేపు యెవరూ మాట్లాడలేదు. కార్యాలయాలూ, పాఠశాలలూ వదిలిపెట్టే సమయం కావడంచేత రోడ్డుపైన వాహనాల రద్దీ యెక్కువగా వుంది. పేవ్‌మెంట్లపైన జన సంచారం రానురానూ పెరుగుతోంది. రోడ్డుకిరువైపులా అంగళ్ళ నిండా జనం తొక్కిసలాడుతున్నారు. గట్లు తెంచుకుని ప్రవహిస్తున్న జనప్రవాహం మధ్యలో తాము కూర్చున్న ఆటో చిన్న ద్వీపంలా తయారైపోయినట్టూ, దానికీ మిగిలిన ప్రపంచానికీ మధ్య సంబంధాలు తెగిపోయినట్టూ అనిపించగానే సవిత వులిక్కిపడింది.

"మార్నింగ్ ఆఫీసు కెళ్లేసరికి వీడి ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టు పోస్టులో వచ్చింది..." అన్నాడు సారథి గ్రుక్కిళ్లు మింగుతూ. తరువాత "యీలోగా వూరినుంచీ పెద్దన్న ఫోన్ చేశాడు" అన్నాడు గొంతు గద్గదికమైపోతూ వుండగా.

"యేమయింది?" అని ఆదుర్దాగా ప్రశ్నించింది సవిత.

సారధి ముఖం అవతలికి తిప్పుకున్నాడు. అతను తననుతాను సముదాయించుకోవడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నమంతా ఆమె కవగతమవుతూనే వుంది.

"ప్చ్. లాభం లేదు..." అంటూ పెదవి విరిచేశాడు సారథి "మాత్స్‌లో నైన్టీఫైవ్. సైన్సులో యెయిటీ నైన్. యింగ్లీషులో నైన్టీ. యిక హిందీలో ... యెన్నో నువ్వే చెప్పు" అంటూ బబ్లూ భుజాన్ని గిల్లాడతను.

తన శరీరానికేమీ నొప్పి కలగనట్టుగా స్తబ్ధంగా కూర్చున్నాడు బబ్లూ. సవిత కళ్లల్లో నీళ్లు తిరుగాయి. "యెన్ని మార్కులొచ్చాయి బబ్లూ?" అందామె గొంతు వణుకుతుండగా....

"నైన్టీటూ" అన్నాడు బబ్లూ తల తిప్పకుండా.

"టోటల్ ఫైవ్‌ఫార్టీ. అంటే నైన్టీ పర్సెంటు. తెలుగులో మాత్రం నైన్టీనైన్. వుపయోగం లేని వాటిల్లో మాత్రం తెలివి వెలిగిపోతోంది. రెండేళ్ళుగా నా వుద్యోగంపైన గూడా శ్రద్ధపెట్టకుండా, వీడి చదువు విషయమే చూస్తున్నాను. ప్రొద్దునో ట్యూషను. సాయంత్రమో

ట్యూషను. వీడ్ని తిప్పి తిప్పీ నా కాళ్ళే అరిగిపోతున్నాయి. యెక్కడ వేసిన గొంగళిలా అక్కడే పడున్నాడు వీడు. ఆ ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టు సంగతి ముందుగా తెలిసుంటే యెవరి దగ్గరైనా లీవులెటరు పంపేసి వుండేవాణ్ణి. తీరా బ్యాంకుకెళ్ళాక వచ్చింది. లీవులెటరు యిచ్చినా ఆ మేనేజరు గంటవరకూ నన్ను కట్టిపడేశాడు. పన్నెండున్నరకు గానీ వీడి స్కూలుకెళ్ళలేకపోయాను. అక్కడికెంతో నయం! వీళ్ళ క్లాసు టీచరు స్టాఫ్‌రూంలో ఖాళీగానే కనిపించాడు. యిలాగైతే స్కూలు మార్చేస్తానని దబాయించేసరికి మిగిలిన పిల్లల ఆన్సరుషీట్లు తెప్పించి చూపించాడు. వీడిది అయిదో ర్యాంకు. ఫస్టు రాంకు మళ్లీ ఆ చైతన్యకే వచ్చింది. నైన్టీసెవన్ పర్సెంటు. సెంకడ్ రాంక్ దీపిక. నైన్టీ సిక్సు, తార్డ్ రాంక్ ప్రణీత్. వాడి నాన్న యెలక్ట్రికల్ డిపార్టుమెంటులో క్లర్కు. కనీసం వాడికొచ్చినన్ని మార్కులుగూడా రాలేదు వీడికి. చివరికి ఆ రాహుల్ గాడు గూడా ఫోర్త్ రాంకు కొట్టేశాడు. అందరికీ వొకేటీచరు పాఠాలు చెబుతున్నాడు. వాళ్ళు రాసినంత బాగా వీడు రాయడంలేదు. పొరబాటు స్కూల్లో జరగడం లేదని తెలిసిపోయింది." పెద్దగా మోగుతున్న ఆటో హారనుతో పోటీ పడలేనన్నట్టుగా సారథి గొంతు జీరబోయింది. ఆటో చుట్టూ కమ్ముకుంటున్న పొగల తెరలు తన దృష్టికి అడ్డుతగలనట్టుగా బబ్లూ అటే చూస్తున్నాడు.

ముక్కుకడ్డంపెట్టుకున్న రుమాలును మరో చేతిలోకి తీసుకుంటూ "యిది క్వార్టర్లీనే గదా?" అంటూ సారథి ముఖంలోకి బిక్కుబిక్కుమంటూ చూసింది సవిత.

"షటప్" పెద్దగా అరిచాడు సారథి. ఆటోడ్రైవరు గూడా వోసారి వెనక్కు తిరిగి చూసి, తరువాత మళ్లీ సర్దుకున్నాడు. పిల్లిని చూడగానే కలుగులో ముడుచుకు పోయే యెలుక పిల్లలా ఆటో చివరకు వొరిగిపోయింది సవిత.

"అసలు తప్పంతా నీది. కాంపిటీటివ్ స్పిరిటన్నదే లేదు నీకు. నీ బుద్దే వీడికొచ్చింది." బాగా గద్గదికమైపోయిన కంఠం కీచుకీచుమని పలుకుతుండగా కస్సుమన్నాడు సారథి. "టీచరుగా వుద్యోగం చేస్తే సరిపోదు. నీ బిడ్డగూడా యెలా చదువుతున్నాడో గమనించు కోవాలి. మిగిలిన తల్లిదండ్రులెంత జాగ్రత్తపడుతున్నారో తెలుసుకోవాలి. రామయ్య ఐఐటీ కోచింగు యెంట్రెన్సుకు ట్యూషన్లు సిక్స్‌త్‌క్లాసు నుంచే చెప్పిస్తున్నారంతా. నిన్ను నమ్ముకోవడంవల్లే ఆ సంగతి సమయానికి తెలియలేదు నాకు. సెవన్తులోగానీ ఆ స్పెషల్ ట్యూషనులో చేర్చించలేకపోయాను. ఎస్సెల్సీలో ఫైవ్‌ఫార్టీకంటే యెక్కువ మార్కులొస్తే అన్ని కార్పొరేటు కాలేజీలూ ఫ్రీ సీటు యిస్తున్నాయి. యింకా యెక్కువ మార్కులొస్తే పేరంట్సుకు యెదురు స్కాలర్‌షిప్పులిస్తున్నారు. రిజల్ట్సొచ్చినప్పుడు పత్రికలన్నీ రాంక్ హోల్డర్ల ఫోటోల్ని ఫ్రంటు పేజీల్లో వేస్తారు. యింటర్వ్యూల్లో వాళ్ళు వాళ్ళ పేరెంట్సెలా

తమను యెన్‌కరేజ్ చేశారో చెబుతారు. వాళ్ళ పేరెంట్సు ఫొటోలుగూడా ప్రింటవుతాయి. గవర్మెంటు స్కూళ్ళల్లో చదివిన వాళ్లూ, బొత్తిగా చదువులు రాని పేరెంట్ల పిల్లలుగూడా ర్యాంకులు తెచ్చుకుంటున్నారు. వాళ్ళకంటే మెరుగైన రాంకు రాకపోతే మన చదువు లెందుకు? మనం వుద్యోగాలు చేసి లాభమేముంది? మనం బతికి ప్రయోజనమేముంది?" సారథి ముఖంలో చెమటలు పోస్తున్నాయి. అతను నిలువెల్లా వణికిపోతున్నాడు. పెల్లుబుకుతున్న ఆవేశాన్ని బలవంతంగా ఆపుకోడానికి ప్రయత్నించడంతో అతడి మాటలు ముద్దముద్దగా వెలువడసాగాయి.

అతడినటువంటి స్థితిలో చూడగానే సవిత సైతం బెంబేలుపడిపోయింది. ఆమె కళ్ళల్లోంచీ వడివడిగా రెండు కన్నీటి బిందువులు ఆమె వొడిలోకి రాలాయి.

"యిదే సార్, సంజీవయ్యనగర్ క్రాస్‌రోడ్సు. యే సైడుకు తిప్పమంటారు?" ఆటోను పేవ్‌మెంటు ప్రక్కకు నడుపుతూ ఆటోడ్రైవరు అడుగుతున్నాడు.

సారథి జేబులోంచీ చిన్న కాగితాన్ని వెలికి తీసి, దాన్నోసారి చూశాక "మేమిక్కడే దిగేస్తాంలే!" అన్నాడు. సవిత తన హేండ్ బాగులోని లంచ్ బాక్సునోసారి తడిమి చూసుకుంటూ ఆటోదిగింది. స్కూలు సంచిని వీపుకు తగిలించుకున్నాక బబ్లూగూడా ఆటో లోంచీ బయటికొచ్చేశాడు. సారథి ఆటోవాడికి డబ్బులిస్తోండగా సవిత బబ్లూ చేతిలోని లంచ్ బాగ్‌ను తన చేతిలోకి తీసుకుంది. సూట్‌కేసును చేతబట్టుకుని సారథి యెదురుగా కనిపించిన అద్దాల టెలిఫోను బూత్‌లోకి దూరి గబగబా యేదో నెంబరు డయల్ చేయసాగాడు. అవతలినుంచీ సమాధానం వినవచ్చేవరకూ అతడి ముఖంలో కత్తివేటుకు నెత్తురుచుక్క కనిపించలేదు. ఆ తరువాత కళ్ళు చికిలిస్తూ నిలువునా వూగిపోతుండగా పెద్దగా మాట్లాడసాగాడు. అద్దాల తలుపులగుండా అతడి మాటలు బయటికి వినబడకపోయినా, అర్థంగాని భయమేదో తనను ముంచెత్తడంతో సవిత కంగారుపడిపోసాగింది. వీపువైన పుస్తకాల సంచుల్ని తగిలించుకున్న పదిపన్నెండేళ్ల బడిపిల్లలు కొందరు కొండలెక్కే యాత్రికుల్లా బబ్లూపక్క నుంచే నడిచిపోతున్నారు. వాళ్ళను పట్టించుకోకుండా వాడు ట్రాఫిక్కేసి నిర్లిప్తంగా చూస్తున్నాడు.

అయిదారు నిముషాల తర్వాత టెలిఫోన్ బూతులోంచీ బయటికొచ్చిన సారథి, షాపతనికి డబ్బులిచ్చేశాక గబగబా నాలుగైదు షాపులకవతలున్న ఫాస్ట్‌ఫుడ్ సెంటర్లోకి దూరేశాడు. సవిత బబ్లూ భుజాన్ని పట్టుకుని, వాడ్ని బలవంతంగా యివతలికి తిప్పి, భర్తవెళ్ళిన వైపు సాగబారింది.

సారథి కౌంటరుదగ్గరికెళ్ళి టోకన్లు తెచ్చేలోగా ఆమె బబ్లూ భుజంపైని సంచిని వూడదీసి గోడవారగా వుంచింది. వాష్ బేసిన్ దగ్గరికి తీసుకెళ్ళి వాడి ముఖాన్నిగూడా తానే కడిగింది. నాలుగు ప్లేట్లల్లో పలహారం పట్టుకొచ్చి టేబుల్ పైన పెట్టాడు సారథి. రెండు ప్లేట్లను బబ్లూ ముందుకు జరపుతూ "రెండూ నీకే! త్వరగా కానీ! కడుపునిండా వుంటే గానీ యేకాగ్రత రాదు. ట్యూషన్లో పది గంటల వరకూ వుండాలి. ఆ తర్వాతే డిన్నరు...." అన్నాడు. తన ప్లేటును రెండు నిముషాల్లో ఖాళీచేసేసి, వెక్కిళ్ళు వస్తూండగా వాటర్ కూలర్ దగ్గరికి పరిగెత్తాడు. అటునుంచీ అటే కౌంటరు దగ్గరికెళ్ళి రెండు గ్లాసుల కాఫీ తీసుకొచ్చాడు.

తండ్రి మాటలు చెవినబడనట్టుగా బబ్లూ తన మామూలు వేగంతోనే మొదటి ప్లేటును ముగించాక, రెండో ప్లేటునుగూడా అదే వేగంతో తినసాగాడు. వేడి వేడి కాఫీని చప్పరిస్తూ "మా కొలీగ్ సుదర్శనం కొడుక్కు యెమ్సెట్లో స్టేట్ ట్వంటియత్ రాంక్ వచ్చింది" అంటూ నిట్టూర్చాడు సారథి. "కర్నూలు మెడికల్ కాలేజీలో సీటొచ్చింది. విజయనగర్ కాలనీ బ్రాంచీ మేనేజరు రామకృష్ణ చౌదరి రెండో కూతురికి జీఆర్యీలో మంచి స్కోరొచ్చింది. వీసాతోబాటుగా న్యూఆర్లియన్సు యూనివర్శిటీవాళ్ళ స్కాలర్షిప్పు గూడా వచ్చింది. మొన్ననే మా యూనియన్ సెకరట్రీ మోహనమూర్తి కొడుకు ఐఐటీ కాంపస్ సెలక్షన్లో సెలక్టయి బెంగుళూరులో పెద్ద రెప్యూటెడ్ కంపెనీలో జాయినయినాడు. నెలకు నలభైవేలు జీతం. పైగా పెక్సు...." విజేతల వివరాలు చెబుతున్నందుచేతగా వచ్చు, క్రమక్రమంగా అతడి ముఖంలో మబ్బులు తొలగసాగాయి. కళ్ళలో మెల్లమెల్లగా వెలుతురు విచ్చుకోసాగింది.

భర్త కాస్త తెరిపిన బడినట్టు తోచగానే "పాలేమైనా తాగుతావా బబ్లూ?" అని అడిగింది సవిత కొడుకుకేసి తిరిగి చూస్తూ.

సారథి పెద్దగా నిట్టూరుస్తూ టోకెనొకటి కొని కౌంటరు దగ్గరినుంచీ పాల గ్లాసు తీసుకొచ్చాడు. రెండో గ్లాసు తెచ్చుకుని సవిత పాలు చల్లార్చసాగింది.

"త్వరగా తెమలమంటే యింత ఆలస్యం చేస్తారేమిటి?" అన్నాడు సారథి విసుగ్గా. కప్పులో మిగిలిన కాఫీని వొక గుక్కలో మింగేస్తూ" తర్వగా కానీ బబ్లూ!... బీ క్విక్" అంటూ హెచ్చరించింది సవిత.

"యెమ్సెట్లో రాజారెడ్డి కొడుక్కు తర్టీత్రీ తౌజండ్సులో రాంక్ వచ్చింది." తనలోతాను చెబుతున్నట్టుగా మెల్లగా మొదలుపెట్టాడు సారథి. "కర్నాటకలో యేదో ముక్కూమొహం తెలియని కాలేజీలో పేమెంటు సీటు దొరికింది. అదీ ట్రిపుల్యీగాదు. మామూలు

సివిలు. మన రాష్ట్రంలో సంవత్సరం తిరిగేసరికి మూడు లక్షల మంది యింజనీర్లు కోర్సు పూర్తిచేసుకుని రోడ్లపైకొస్తున్నారు. వాళ్లకంటే బియ్యేబీయిడీల పరిస్థితే బాగుంది. వాళ్ళకు కనీసం స్పెషల్ టీచరుద్యోగాలైనా వస్తున్నాయి. మెడిసిన్‌లో సీటొచ్చినప్పుడుండే ఆనందమంతా డిగ్రీ చేతికొచ్చిన తర్వాత చల్లారిపోతోంది. గవర్మెంటు జాబులు లేవు. వూళ్లో వీధికి ముగ్గురు డాక్టర్ల పోటీ. యీ దేశంలో బతుకే లేదు. బాగా చదువుకోని, వీసా సంపాదించుకోని, యుయెస్సెకెళ్తే బతికిపోతావు. లేకపోతే యిక్కడ తగులుకోని అగోరిస్తావు. చేతులు కాలకముందే చిలక్కు చెప్పినట్టు చెబుతున్నాను... ....” ఆవేదనగా మారుతున్న ఆక్రోశాన్ని బలవంతంగా అణచుకునే ప్రయత్నంలో సారథి వుక్కిరిబిక్కిరైపోయాడు. అతడి కళ్ళల్లోంచీ చెంపల పైకి పాకుతున్న కన్నీటి చారికను చూడగానే సవిత చలించిపోయింది. బబ్లూ నిర్లిప్తంగా వాషిన్ బేసిన్ దగ్గర చేతులు కడుక్కుంటున్నాడు.

సారథి సూట్‌కేసు చేతబట్టుకుని చివాలున ఫాస్ట్‌ఫుడ్ సెంటర్‌నుంచీ రోడ్డుపైకొచ్చాడు. వీపుపైన పుస్తకాల సంచిని మోసుకుంటూ బబ్లూ, వాడి లంచ్‌బాగ్‌ను చేతబట్టుకుని సవితా అతడి వెనకే నడవసాగారు.

పేవ్‌మెంట్ పైన పాదచారులు యెవరి లోకాన్ని వాళ్ళు మోసుకెళ్తున్నారు. ట్రాఫిక్ జామ్మయిన వాహనాల వెనకనుంచీ ఫైరింజను గంట గొల్లుమంటోంది.

కాస్సేపటి తర్వాత వో ఫాన్సీషాపు దగ్గరికెళ్ళి “గిఫ్టు ఆర్టికల్సున్నాయా?” అని వాకబు చేశాడు సారథి.

నీళ్ళందక యెండిపోయిన మందార మొక్కలాంటి అమ్మాయొకతి లేని వుత్సాహాన్ని ముఖంలోకి తెచ్చుకుంటూ షాపులోకి ఆహ్వానించింది.

అక్కడున్న వస్తువులనంతా కలయ జూశాక, వో ఫొటోఫ్రేం చేతికందుకుని “యిది బాగుంది కదా!” అని అడుగుతూ పక్కకు తిరిగాడు సారథి.

“బా...వుంది. కానీ....”అని కాస్సేపు తడబడ్డాక కొంత ధైర్యం కొనితెచ్చుకున్న సవిత “యెవరికోసం?” అంటూ ప్రశ్నించింది.

“కొత్త ట్యూషను మాస్టరుకోసం... మనవాడంటే... ఆయనకు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధరావాలంటే యేదో చెయ్యాలిగదా!... యిలాంటి విషయాలన్నీ నువ్వు నేర్చుకోకపోవడం వల్లే నాకీ తిప్పలన్నీ! అక్కడక్కడా కొందరు హౌస్‌వైఫుల్ని చూస్తే కడుపు నిండుతోంది” అంటూ వాపోయాడు సారథి.

సినిమా ప్రొజెక్టరులో రీలు తెగిపోయినప్పుడు తెరపైన నిశ్చలంగా నిలబడిపోయిన బొమ్మలోని పాత్రధారిలా బబ్లూ షాపుముందరే నిలబడి వున్నాడు. పక్క షాపు టీవీలో ప్రసారమవుతున్న క్రికెట్టు ఆటనూ, దాని కేసి వీపు తిప్పుకుని నిల్చున్న బబ్లూనూ చూడగానే సారథి ముఖంలోకి కాస్త వెలుతురు వచ్చింది. బహుమతి పొట్లాన్ని చేతబట్టుకుని కౌంటరులో కూర్చున్న వ్యక్తితో "తార్డ్ స్ట్రీటు, సెకెండ్ లైను. యెటెల్లాలి?" అని అడిగాడు. సవిత మాత్రం షాపు బయటికొచ్చి "లోపలికి రాకుండా యిక్కడేం చేస్తున్నావు? కొత్త ప్రదేశమనే భయం కూడా లేదా నీకు?" అని బబ్లూను గదమాయించింది.

"యిక్కడికి దగ్గరేనంటున్నారు" అంటూ సారథి పేవ్‌మెంటు పైన పెద్దగా అంగలేయసాగాడు. "ఆ యిందిరానగర్ ట్యూషను మాస్టరు దగ్గరికి వెళ్లిన వాళ్లల్లో పోయిన సమత్సరం ఆరుమంది దాకా రామయ్య ఐఐటీ కోచింగుకు సెలక్టయ్యారు. అందుకని యీసారి చాలా మంది ఆయన దగ్గరే చేరారు. డబ్బు సంపాదనలోపడి ఆయన క్వాలిటీ మరచిపోయాడు. అందుకే స్టూడెంట్లపైన కాన్‌సెన్ట్రేట్ చెయ్యలేకపోతున్నాడు. యీ సంజీవయ్యనగర్ మాస్టరుదగ్గర పోయిన సంవత్సరం వొకడికే సీటొచ్చింది. పోటీలో వెనకబడి పోవడంతో ఆయన అన్ని పనులూ పక్కనబెట్టి ట్యూషన్లపైనే మనసు పెడుతున్నాడీసారి. ఆయనదగ్గరా చాలామంది చేరారీ సంవత్సరం. అయితే వాళ్ళను బ్యాచీలుగా చేసుకుని, వొక్కోబాచీలోనూ లిమిటెడ్ మెంబర్సునే చేర్చుకుంటున్నాడు. యీసారి చేరిన వాళ్ళల్లో సగం మందికైనా సీట్లు గారంటీ అని చాలెంజి చేస్తున్నాడు." రోడ్డుపైన హాస్పిటల్ అంబులెన్సొకటి పెద్దగా హారను మోగించుకుంటూ వెళ్ళడం గమనించగానే సారథి గొంతు మూగబోయింది. కళ్ళల్లో నీళ్లు తిరుగుతుండగా మరింత వేగంగా ముందుకు నడుస్తూ "త్వరగా నడవండి. యిప్పటికే లేటయింది" అన్నాడు జీరబోతున్న గొంతుకతో. కాస్త దూరం నడచాక "యిప్పుడేగా రెండు ప్లేట్లు లాగించాడు. ఆ మాత్రం పుస్తకాలనైనా మోయలేకపోతే యికపని జరిగినట్టే! అన్నిట్లో వెనకబడుతున్నాడేమిటి వీడు?" అన్నాడు కోపాన్ని ఆపుకోవడానికోసం పిడికిళ్ళు బిగిస్తూ.

రోడ్డుపైన్నుంచీ కాలనీలోకి మలుపుతిరిగి, కాస్సేపు నడచాక యిరవై మూడో నెంబరు యిల్లు కనిపించింది. కాంపౌండ్ వాల్ నుంచీ అయిదడుగుల దూరంలో వొక అంతస్థు మాత్రమేవున్న పాత యిల్లది. హాలులో మాత్రమే దీపం వెలగడంచేత లోపల చీకటే యెక్కువగా కనిపిస్తోంది.

"వెనక పోర్షన్లో వున్నాడతను..." అని చెబుతూ గేటు తీసి లోపలికెళ్ళాడు సారథి. ప్రహరీగోడకు వేలాడుతున్న నేమ్ బోర్డుపైన బాణం గుర్తు పక్కసందు వైపుకు చూపుతోంది.

అయిదడుగుల వెడల్పున్న ఆ సందులోంచీ ముందుకెళ్ళి యింటి వెనకున్న రెండో ముఖ ద్వారం దగ్గర నిలబడ్డాడు సారధి. గ్రిల్ తలుపుల వెనక చిన్న వరండా, దానికెడమవైపున ద్వారం దగ్గర డోర్ కర్టెనూ కనిపిస్తున్నాయి. వరండా నుంచీ కుడివైపున వున్న గదిలో ఫ్లోరసెంటు దీపం వెలుగుతోంది. ఆ గది లోంచీ పెద్దగా అస్పష్టంగా గొంతొకటి మోగుతోంది.

గోడపైన స్విచ్‌ని కనిపెట్టాక నొక్కాడు సారథి. లోపల కాలింగ్ బెల్ మోగింది.

కాస్సేపటి తర్వాత ఆ గదిలోంచీ వో నడివయసు వ్యక్తి బయటికొచ్చాడు. రంగేమిటో తెలియని లుంగీ పైన బూడిద రంగు టీషర్టు తొడుక్కున్నాడతను. జీవితంలో అతడు సాగివచ్చిన దూరాన్ని గుర్తుచేస్తున్నట్టుగా అతడి తలపైన కొన్ని వెంట్రుకలు మాత్రమే మిగులున్నాయి. తెలుపు రంగే యెక్కువగా వున్న మీసాలు మరింత పొడుగ్గా సాగుతుండగా అతను నవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తూ “మీరు..ఫోను...” అని పలకరించాడు.

“అవును సార్! మా వాడ్ని స్కూల్ నుంచీ యిటే తీసుకొచ్చాను. మధ్యలో హోటల్లో కాసేపు ఆగాం. అందుకే కొంచెమాలస్యమయింది.” అన్నాడు సారథి.

“లోపల స్టూడెంట్లున్నారు. వాళ్ళకిన్ఫార్మ్‌చేసి వస్తాను. వెయిట్‌ఫార్ టూ మినిట్స్” అన్నాడతను.

అతను లోపలికెళ్ళగానే సందుకటు చివర్లో నిల్చున్న సవితను దగ్గరకు రమ్మని చేయి వూపాడు సారధి. ఆమె రాగానే “లోపల ట్యూషన్లో పిల్లలు చదువుకుంటున్నారు” అన్నాడు రహస్యం చెబుతున్నట్టుగా. ఆమె తల వూపుతూ “యిదే ట్యూషను సారు యిల్లు. అదే టీచింగ్ రూం” అని బబ్లూకు వర్తమానాన్ని సరపరా చేసింది.

మాటవరసకు రెండు నిముషాలని చెప్పినా, వొక నిముషంలోనే ట్యూషను మాస్టరు బయటికొచ్చేశాడు. “హలో! హౌఆర్యూ! వాటీజ్ యువర్ నేమ్?” అంటు నేరుగా విద్యార్థినే సంధించాడు. బబ్లూ ఆయన వైపుకు తిరగకుండానే “మై నేమ్ యీజ్ పార్థూ. ఐయామ్ స్టడియంగ్ నైన్త్‌క్లాస్ యిన్ కాన్ఫర్డ్ టాలెంట్ స్కూల్!”అని సమాధానం చెప్పాడు.

‘థట్స్‌గుడ్.. గో అండ్ జాయిన్ ది స్టూడెంట్స్ యిన్‌ది క్లాస్. మీన్‌వైల్ ఐ విల్ డిస్కస్ విత్ యువర్ పారెంట్స్....” అన్నాడు మాస్టరు గదివైపుకు చేయి చాపుతూ.

“వెళ్ళి కూర్చోపో” అన్నాడు సారథి అనుమతిస్తున్నట్టుగా.

“మనమలా వెళ్దాం రండి సార్!” అన్నాడు ట్యూషను మాస్టరు వీధివైపుకు దారితీస్తూ. సారథి అతడ్ని అనుసరించాక సవిత బబ్లూను టీచింగ్ రూంలోకి తీసుకెళ్ళింది. దాదాపు పది అడుగుల పొడవూ వెడల్పులను మించని ఆ గదిలో పదిహేను మంది పిల్లలు

కూర్చుని తలలు పైకెత్తకుండా యేదో రాసుకుంటున్నారు. యెదురుగా గోడపైన నల్ల బోర్డు వొకటి వేలాడుతోంది. గదికున్న వొంటరి కిటికీపైన, తుప్పుపట్టిన కిటికీ తలుపుల పక్కన, బాగా నలిగిన పుస్తకాల దొంతర విరిగిన నిచ్చెనలా పడివుంది. పిల్లల మధ్య కాస్త స్థలం సంపాదించిన తర్వాత బబ్లూ వీపుపైని పుస్తకాల సంచిని వూడదీసి "బరువు తీసేశాక నేరుగా నిటారుగా నిల్చోమని యెన్నిసార్లు చెప్పాలి నీకు?" అంటూ విసుక్కొంది సవిత. పిల్లల్లో యెవరినైనా పలకరించడం కోసం చుట్టూ తిరిగింది ఆమె. యెవరూ తనను పట్టించుకోకపోయేసరికి "కూచో! నేనూ వెళ్ళి మాస్టారితో మాట్లాడి వస్తాను" అంది.

గదిలోంచీ వరండాలోకొచ్చాక, డోర్ కర్టెనుగుండా యింటిలోపలికి తొంగి చూసింది సవిత. రకరకాల కాలెండర్లూ, ఫోటోలతో క్రిక్కిరిసిన గోడల పక్కన బీరువాలూ, ఫ్రిజ్జూ, పాత గ్రైండరూ, చెక్కస్టాండు పైని టీవీ కనిపిస్తున్నాయి. హాలు కవతలి నుంచీ వస్తున్న స్టవ్వు శబ్దం అది వంట గది అని తెలుపుతోంది. అక్కడి నుంచీ వినిపిస్తున్న గిన్నెల చప్పుడు గృహిణి పొలకువను చెబుతోంది.

గడప ముందు సందులో మనుషులెవరూ కనిపించకపోయేసరికి కంగారుపడుతూ గబగబా ప్రహరీగేటు వరకూ నడిచింది సవిత. వీధిలో అప్పుడొకటీ అప్పుడొకటీ మోటరు వాహనం పరిగెడుతోంది. కాలనీ యిళ్ళల్లో దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. పక్క యింటి లోంచీ టీవి గొంతు పెద్దగా వినవస్తోంది. దూరంగా వీధి పక్క చెట్టుకింద నీడల్లా కనిపించిన ఆకారాల కేసి నడిచిందామె...

"...పోర్షను పూర్తిచేయడానికే ముంది లెండి! అందరూ చేస్తారు." ట్యూషను మాస్టరు గొంతు కీచుమంటూ దూరానికి వినవస్తోంది. "యిప్పుడు వీధి వీధికీ రెండు మూడు కోచింగు సెంటర్లున్నాయి. టీచింగుకుగూడా వొక స్కీముంటుంది. వొక మెతడుంది. యేయే సబ్జెక్టులకెంత యింపార్టెన్సో తెలుసుకోవాలి. దానికి తగినట్టుగా కోచింగివ్వాలి. సబ్జెక్టు సబ్జెక్టుకూ మెతడు మార్చాలి. యెగ్జామినేషన్సప్పుడు యింకో మెతడ్లో చెప్పాలి. యెంపీసీ తీసుకునే వాళ్ళకు చెప్పినట్టుగా బైపీసీ వాళ్ళకు చెప్పగూడదు. ఐఐటీ వాళ్ళకు చెప్పినట్టుగా బైపీసీ వాళ్ళకు చెప్పగూడదు. ఐఐటీ వాళ్ళకు స్పెషల్ టీచింగ్ యివ్వాలి. ఎగ్జామినేషన్సుకు కొశ్చెన్ పేపర్లు యెవరు సెట్ చేస్తారో డిటెక్ట్చేసి తెలుసుకోవాలి. వాళ్ళ సైకాలజీ కనుగుణంగా టీచింగ్ మార్చాలి. కొన్నిసార్లు కొశ్చెన్ పేపరు లీకయి కొన్ని సెంటర్లలో స్టూడెంట్లు జాక్‌పాట్ గొట్టేస్తారు. మనం మడిగట్టుకుని కూర్చుంటే మనకు నష్టం. చచ్చోచెడో మనంగూడా ఆ పేపర్లు సంపాదించుకోవాలి. నతింగ్ యీజ్ అన్‌ఫెయిర్ యిన్ లవ్ అండ్ వార్ అంటారు. దానికి అండ్ యెజుకేషన్ అనిగూడా కలుపుకోండి.

అదేదో యుద్ధం పజ్జెనిమిది రోజులు సాగిందంటారు. యూరప్‌లో లెవన్ యియర్స్ వార్ బాగా పాపులర్ గదా! మన మిక్కడ పిల్లల్ని పజ్జెనిమిదిరవైయేండ్లు యెజుకేషన్‌లో దింపుతున్నాం. యింతకాలం దానిపైన వెచ్చించాక గెలవకపోతే ప్రయోజనం లేదు. లైఫంతా వేస్టు...మార్కులెలా వచ్చాయని యెవరూ అడగరు. యెంతొచ్చాయని మాత్రమే అడుగుతారు...."

"అందుకేగదండీ మా యింటికి దూరమని అనుకోకుండా మా బబ్లూను మీ దగ్గరికి తీసుకొచ్చాను" మళ్లీ సారథి గొంతు బొంగురుపోతోంది. భర్తకు ధైర్యం చెప్పడంకోసమన్నట్టుగా సవిత దగ్గరికొచ్చి అతడి చేయి పట్టుకుంది.

"నా గురించీ, మా కోచింగ్ సెంటరు గురించీ మీ ఫ్రెండు చెప్పే వుంటాడు. అన్నింటికంటే రెగులారిటీ ముఖ్యం. వొకరోజు మిస్సయినా పోర్షను కవరు చేయడం కష్టం. పోయిన సంవత్సరం జ్వరం వచ్చి వొక బ్రిలియంట్ స్టూడెంట్ వారంరోజులు ట్యూషనుకు రాలేదు. వాడికి ఐఐటీ కోచింగుకు సీటు దొరకలేదు. అలా జరిగితే మీకేగాదు, నా కోచింగుకు గూడా చెడ్డ పేరొస్తుంది...."

"మా వాడికి జ్వరంగానీ సుస్తిగానీ రాకుండా చూసుకుంటాం-సార్!"

"సాయంత్రం రెండో బాచీకి పంపుతామంటున్నారు. అది సెవన్ టూ నైన్ తర్టీ. కనీసం అయిదు నిముషాలు ముందుగా స్టూడెంటు క్లాసులో వుండాలి." చెబుతూనే అతను తన యింటికేసి నడవసాగాడు. "రెండు టూ హండ్రెడ్ పేజెస్ నోట్‌బుక్స్...నా దగ్గర రెండు స్పెషల్ టెక్టు ్స్లున్నాయి. వొకక్కటీ హండ్రెడండ్‌ఫిఫ్టీ. మీకు మంత్లీ రిపోర్ట్ ్స్ పంపిస్తాను. మార్కులు తగ్గినప్పుడు అడిషనల్ కోచింగుంటుంది. అది నాకు వీలైన సమయంలోనే వుంటుంది. దానికి యెక్స్‌ట్రా చార్జీ వుంటుంది. క్లాసులు జరుగుతున్నప్పుడు వీలయినంత వరకూ నాతో కన్సల్‌టేషను అవాయిడ్ చెయ్యడండి. నాతో మాట్లాడాలనుకున్నప్పుడు ముందుగా ఫోన్ చేస్తే అపాయింట్‌మెంటిస్తాను. అన్నింటికంటే ముఖ్యమైన సంగతేమిటంటే మీరు మీ పిల్లాడికి సరైన వాతావరణం కల్పించాలి. యింట్లో టీవీవుంటే అమ్మి పారేయండి. సినిమాలూ పత్రికలూ మరచిపొండి. యింటికి అతిథులెవరూ రాకుండా చూడండి. యిరుగుపొరుగు పిల్లాళ్ళతో మీవాడు ఆడుకోవాలని చూస్తాడు. వాడికి ఫ్రెండ్సెవరూ లేకుండా జాగ్రత్తపడండి. ఆహారమూ, స్కూలూ, ట్యూషనూ, నిద్ర-యివి తప్ప వాళ్ళు మరేమీ పట్టించుకోగూడదు. లాబోరేటరీల్లో ప్రయోగాలకోసం సిద్ధంచేసే వుడతల్లా, యెలుకల్లా వాళ్ళను భద్రంగా గమనించుకోవాలి. యేమాత్రం అదమరచినా మీ యెక్స్‌పెర్మెంటు ఫెయిలయిపోతుంది...." తన యింటి

గేటులోంచీ లోపలికి తిరిగిన తర్వాత "కరెక్టుగా తొమ్మిదిన్నరకొచ్చి మీవాణ్ణి యింటికి తీసుకెళ్ళండి" అన్నాడతను. సారథితోబాటూ సవితగూడా వినయంగా చేతులు జోడించింది. ఫొటోఫ్రేం పాకెట్టును చంకలో పెట్టుకున్నాక ట్యూషనుమాష్టారు వెనుదిరిగి లోనికెళ్ళిపోయాడు.

అతను కనుమరుగయ్యాక సారథి తేరుకుని, వీధి దీపం వెలుతుర్లో చేతి వాచీకేసి చూశాడు. "అయ్యయ్యో! యేడున్నరవుతోంది. యెనిమిదికే బస్సు..." అని గొణుక్కుంటూ పరిగెత్తినట్టుగా నడవసాగాడు. సవిత గూడా రెండడుగులు పెద్దగా సారించి, రొప్పుతూ ఆగిపోయి, తర్వాత మామూలుగా నడవసాగింది. ఆమె నాలుగు రోడ్ల కూడలి దగ్గరికి చేరేసరికే సారథి ఆటో మాట్లాడి అందులో కెక్కుతున్నాడు. కదులుతున్న ఆటోలోకి గెంతినట్టుగా యెక్కి కూర్చుంది సవిత.

ఆటో కాస్త దూరం పరిగెత్తాక "యెక్కడికీ అర్జెంటు ప్రయాణం?" అని అడిగిందామె తన ఆదుర్దాను వీలయినంతగా కప్పిపుచ్చుకోడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

యేదో చెప్పడంకోసమన్నట్టుగా నోరు తెరచి, అంతలో గొంతుకకేదో అడ్డుపడ్డట్టుగా మూల్గి, ఆ తరువాత పెద్దగా రెండుసార్లు వెక్కిళ్ళు పెట్టాక, సారథి యేడుపునాపుకునే ప్రయత్నంలో విఫలుడైపోయాడు. అతడలా లోలోపలే కుమిలిపోవడం గమనించగానే సవితగూడా విచలితురాలైపోయింది. కాస్సేపటి తర్వాత తేరుకుని, భర్తచేతిని తన చేతుల్లోకి తీసుకుని, చిన్న బిడ్డను వూరడించినట్టుగా "ఛీ....ఛీ... అలా చిన్న పిల్లాడిలా యేడుస్తారా యెవరైనా? యిప్పుడేం మించి పోయిందని? బబ్లూ మంచి యింటలిజెంటని టీచర్లందరూ చెప్తున్నారు. యీసారి అన్నిట్లోనూ సెంట్ తెచ్చుకుంటాడు. ఆ సంగతి అవతలపెట్టి మీ ప్రయాణ మిప్పుడెందాకో చెప్పండి!" అని అడిగింది.

సారథి "అమ్మ... అమ్మ..." అంటూ పొడి పొడి మాటల్ని మాత్రమే ప్రసారం చేశాడు.

"అత్తయ్య...యేమయిందామెకు?" అని ప్రశ్నించింది సవిత కంగారు పడుతూ

"హార్ట్ యెటాక్... హాస్పిటల్లో చేర్పించారని ప్రొద్దున ఫోనొచ్చింది" అన్నాడతను వెక్కిళ్ళనాపుకోడానికి పెద్దగా ప్రయత్నిస్తూ.

సవిత హతాశురాలైపోతూ ఆటో సీటుపైకి వాలిపోయింది. అందోళనతో ఆమె గుండె పెద్దగా రొప్పసాగింది. "మార్నింగ్ ఫోనొస్తే వెంటనే వూరికెందుకెళ్ళ లేదు? వెంటనే ఆ సంగతి నాకెందుకు చెప్పలేదు?" అందామె గ్రుక్కిళ్ళు మింగుతూ...

"యిందుకే చెప్పలేదు..." యీసారి సారథి గొంతు కరకుగా వెలువడింది.

“తెల్లవారినుంచీ యీ విషయం నాలోనే దాచుకుని, బబ్లూ ముందు బయటపడిపోకుండా మానేజ్ చేస్తున్నాను. వాణ్ణి డిస్టర్బ్ చేసేపనేమీ జరగకూడదని తెలియదా నీకు?...”

“అందుకని.. యిప్పుడు... యిలాంటి సమయంలో గూడా....” సవిత తడబడిపోయింది.

“తెల్లవారి నుంచీ ప్రతి అరగంట కొకసారి అన్నకు ఫోనుచేస్తూనే వున్నాను. మాసివ్ అటాక్. కండీషను మెరుగవుతోందనే అంటున్నారు డాక్టర్లు. యింకా యింటెన్సివ్ కేర్‌లోనే వుంది. పేషంటు దగ్గరికెవ్వరినీ డాక్టర్లు రానివ్వడంలేదు....” యేడుపు తన్నుకు రావడంతో సారథి కాస్సేపు మాట్లాడలేకపోయాడు. కాస్త స్థిమితపడ్డ తర్వాత బొంగురు పోయిన గొంతుకతో “నీకు తెలియందేముంది చెప్పు! మా నాన్న పోయాక అమ్మే అన్నీ తానై పెంచిందిగదా మమ్మల్ని? మేమంతా పైకి రావడంకోసం ఆమె చేయని త్యాగమేముంది? పుట్టి భూమ్మీద పడ్డ తర్వాత మాకు కష్టం కలిగించే పనేదైనా చేసిందా ఆమె? అసలు నిన్ను కోడలుగా యెప్పుడైనా చూసిందా? కన్నతల్లయినా అంత ప్రేమగా వుండదని నువ్వే అన్నావు యెన్నోసార్లు...”

వీధి దీపాల మధ్య, అంగళ్ల రంగురంగుల దీపాల సరసన, వాహనాల హెడ్ లైట్ల సంరంభంలో రోడ్డు పట్టపగల్లా కనబడుతోంది. ఆటోలో మాత్రం చీకటే రాజ్యమేలుతోంది. దీపాల చిక్కుముడుల్ని విప్పుకుంటూ ఆటోను డ్రైవరు రకరకాలుగా మళ్ళిస్తున్నాడు.

సారథి సీటుపైన మరికాస్త పక్కకు జరిగి ఆధారంకోసమన్నట్టుగా భార్య భుజాన్ని గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. “నీకు తెలియదు సవితా! సక్రమంగా మార్కులు రాకపోతే కావాలన్న చదువు దొరకదు. డిమాండుండే వుద్యోగాలకెంత యెక్కువ జీతమిస్తారో, మిగిలిన వాటికంత తక్కువ సాలరీవుంటుంది.” క్రమంగా అతడి గొంతుకలోని విషాదం ఆవేదనగా మారడంతో మాటలు పదునుగా వెలువడసాగాయి. “వోసారి చుట్టూ యేం జరుగుతోందో కళ్ళుతెరచి చూడు. యెందురు యింజెనీర్లూ, డాక్టర్లూ, పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్లూ వుద్యోగాలు లేకుండా రోడ్లపైనబడ్డారో గమనించు. మనవాడూ వాళ్ళల్లో వొక్కడైపోతాడేమోనని భయపడి చస్తున్నాను. యిద్దరు ముగ్గురు పిల్లలైతే ఖర్చులెక్కువని వొక్కడితోనే ఆపేశాం. వాడికి కావల్సిందల్లా క్షణాల్లో సిద్ధంచేస్తున్నాం. ఖర్చుకు వెనకాడ్డంలేదు. వూళ్లో వుండే బెస్టు స్కూల్లో చేర్పించాం. రెప్యూటెడ్ కోచింగిప్పిస్తున్నాం. యింకే యితర వ్యాసంగమూ పెట్టుకోకుండా, బతుకంతా మీదుకట్టి, వాడి చదువుపైనే ధ్యాసపెడుతున్నాం. అయినా వాడు యెప్పుడూ తొంభై నాలుగూ, తొంభై అయిదుల దగ్గరే ఆగిపోతున్నాడు. తేడా

నాలుగైదు మార్కులేనంటావు నువ్వు! ఆ తేడా వాన్నెంత వెనక్కు నెట్టేస్తోందో నీకు తెలియడం లేదు. రాంక్ రాకపోతే మంచి కోర్సురాదు. మంచి కోర్సు చదవకపోతే ఫారిన్ చాన్సు రాదు...."

"అది సరే... అత్తయ్య..." యేం చెప్పాలో తోచకపోవడం సవిత అర్ధాంతరంలో ఆగిపోయింది.

"వొకరోజు ఆలస్యం చేసినా వీడు చదువుల్లో వెనకబడిపోతాడని భయంగా వుంది. యీ బబ్లూగాడనేవాడు పుట్టకపోయినా బావుణ్ణు. మా అమ్మకు హార్ట్ అటాక్ అన్నా వెంటనే నన్ను వెళ్ళనీయకుండా చేస్తున్నాడు వీడు..." విషాద వీచికొకటి మళ్ళీ ముంచెత్తడంతో సారథి వివశుడైపోయాడు. "మా అమ్మకు వీడంటే ప్రాణం. యీ స్కౌండ్రల్‌గ్గూడా అమ్మంటే యిష్టం. ఆమెకు బాగలేదని తెలిస్తే వీడూ డిస్ట్రబ్ అవుతాడు. స్టూడెంట్‌ను డిస్ట్రబ్ చేయద్దంటారు మాష్టర్లందరూ... కానీ మనుషులన్నాక కష్టాలు రాకుండా యెలాగుంటాయి? సరిగ్గా బబ్లూకు ట్యూషను మార్చాల్సిన సమయంలో అమ్మకలాగయింది. ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టు డేంజరు మార్కు చూపిస్తోంది. అవతల ఆస్పత్రిలో మా అమ్మ... యిక్కడ ప్రమాదకరమైన పరిస్థితిలో వీడు..."

ఆటో ఆర్టీసీ డిపోముందుకు రాగానే సూట్‌కేసుతో బాటూ కిందికి గెంతాడు సారథి. డ్రైవరు వొడిలోకి డబ్బులు విసిరేస్తూనే తమ వూరెళ్ళే బస్సుకోసం ప్లాట్‌ఫాంకేసి పరిగెత్తాడు. సవిత అక్కడికి చేరేసరికి బస్సులోకెక్కి వో సీటులో కూర్చున్నాడు.

"నేనూ వస్తాను" అంది సవిత బస్సు కిటికీదగ్గరికెళ్ళి. "రామాయణమంతా విన్నాక..." అంటూ తల పట్టుకున్నాడు సారథి. "యిద్దరమూ వెళ్తే యిక్కడ బబ్లూ సంగతి? వాణ్ణి స్కూలుకూ, ట్యూషనుకూ యెవరు తీసుకెళ్తారు?"

రుమాలుతో కళ్ళు తుడుచుకుంటూ "సాయంత్రం నుంచీ మీరు అదోలా కనిపిస్తుంటే బబ్లూకు మంచి మార్కులు రాకపోవడమే అందుకు కారణమనుకున్నాడు బబ్లూగూడా!... చూశారా యీ పరిస్థితిలో గూడా, తెలియకుండా సైతం అత్తయ్య మనకు మేలే చేస్తున్నారు...." అంది సవిత.

"మార్కులు సక్రమంగా రాకపోతే వాడి బతుకెంత దుర్భరంగా వుంటుందో నీకు అర్థంగాలేదు" అంటూ చివాలున అడ్డుతగిలాడు సారథి. "యింజెనీరనే కాగిత మొకటి చేతబట్టుకుని అడ్డమైన కంపెనీల చుట్టూ తిరగాలి. వాళ్ళు కొంపదీసి వుద్యోగమిస్తే చాలీచాలని జీతాల్తో సందుల్లో గొందుల్లో బతకాలి. ప్రతి చిన్న పనికీ చోటా రాజకీయ నాయకుల కాళ్ళపైన పడాలి. లంచాలిచ్చుకోవాలి. ప్రమోషన్లకేగాదు, యింక్రిమెంట్లకుగూడా

మామూళ్ళు చదివించాలి. పొలిటికల్ స్ట్రాటజీగా మాత్రమే మిగిలిన రిజర్వేషన్ల జోరులో చిక్కి బిక్కరిచాలి. యెమ్మే పీహెచ్డీ చేసినా ప్రయివేటు స్కూల్లో ముష్టి మూడు వేలకు నువ్వూ, చదివిన చదువుకు యేమాత్రం సంబంధం లేని బ్యాంకు వుద్యోగంలో నేనూ, రోజుకు పన్నెండు గంటలు వొళ్ళు హూనం చేసుకుంటున్నాం. వాడూ మనలాగే బతకాలా చెప్పు? అదిగో, ఆ బస్సులో నిలబడ్డానికి చోటైనా దొరక్క అఘోరిస్తున్న జనంలో మనవాడూ వొకడైపోతాడేమోనని భయంగా వుంది నాకు. లేదా వుద్యోగాలు దొరక్క ఆటోలు నడుపుకుంటున్న ఆ డ్రైవర్లలో వాడూ చేరిపోతాడేమోనని కంగారుగా వుంది. ఆ ప్లాట్‌ఫాం చివరల్లో మట్టిలోపడి దొర్లుతున్న పిచ్చివాళ్ళు కనిపిస్తున్నారు చూడు. కావాలన్నది దొరక్కపోతే మానసికంగా దెబ్బతిన్నవాళ్ళే వాళ్ళందరూ? వాళ్ళల్లో మనవాడూ వొక్కడైపోవాలని వుందా నీకు? యీ జనంలో, యీ మురికిలో, యీ యిరుకులో, యీదుమ్మూ దుర్గంధంలో, గాలీ వెలుతురూ గూడా కరువైపోతున్న యీ సిటీల్లో, చివరకు నీళ్ళకోసం గూడా క్యూల్లో నిలబడుతూ...”

డ్రైవరు బస్సును కదిలించబోతున్నట్టుగా హారను మోగించాడు. సారథి వులిక్కిపడి మళ్లీ యీలోకంలోకి వచ్చాడు. “యిప్పుడు గంట యెనిమిదయింది. యిప్పుడు మళ్లీ యింటికెళ్ళి మళ్ళీ సంజీవయ్యనగరు కెళ్ళాలంటే కష్టం. మన డబ్బంతా ఆటోవాళ్ళు తినిపోతారు. యిక్కడే తొమ్మిదింకాలువరకూ యేదో బెంచీపైన సీటు సంపాదించుకుని కూచో. తరువాత ఆటోతీసుకుని సంజీవయ్యనగర్‌కెళ్ళు. ట్యూషనులో మాస్టరెంతసేపు వుంచమంటే అంతసేపూ వుండనీవాడు. రేపు వాడి షెడ్యూలు యేమాత్రం చెడగూడదు...”

సరేనన్నట్టుగా తలవూపింది సవిత. బస్సు కనుమరుగయ్యాక ‘అత్తయ్యకు జరగరానిది జరిగితే!’ అన్న ఆలోచన కొరడాలా తగలడంతో ఆమె విలవిల లాడిపోయింది.

కానీ కాస్సేపటి తర్వాత తనలా విషాదంలో మునిగిపోవడానికి తన అత్తగారి ఆరోగ్యం మాత్రమే కారణమని అనుకోలేకపోయింది సవిత గూడా!

ఆదివారం ఆంధ్రభూమి, 12 డిసెంబరు 2004